provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

provinsje fryslân

Het college van Burgemeester en
wethouders Gemeente Ooststelllingwerf
Postbus 38
8430 AA OOSTERWOLDE

Leeuwarden, 4 november 2025
Verzonden, – 6 NOV. 2025

| | | |
|---|---|---|
| Ons kenmerk | : | 02427661 |
| Domein/ Team | : | Natura 2000, Nationale Parken en Natuurbeheer |
| Behandeld door | : | J.M. Wiersma / (058) 292 59 25 of jwiersma@fryslan.frl |
| Uw kenmerk | : | |
| Bijlage(n) | : | |
| Onderwerp | : | Belang Fochteloërveenweg voor natuur en gastvrijheidseconomie in Fryslân |

Geachte college,

Met het oog op het nog lopende participatieproces, welke de gemeente Ooststellingwerf in samenwerking met Natuurmonumenten heeft georganiseerd, en de aankomende informatie- en besluitvormingsmomenten willen wij met deze brief vanuit de provincie Fryslân het belang onderstrepen van de afsluiting voor gemotoriseerd verkeer en de toekomstige herinrichting die vanuit hydrologie nodig is en beter aansluit bij een meer toeristisch recreatief gebruik van de Fochteloërveenweg (verder: herinrichting).

Het belang is gelegen zowel in het kader van onze wettelijke verantwoordelijkheid voor het behalen van Natura 2000-doelen, als binnen ons bredere beleidskader *Beleidsbrief Economie 2025-2030*.

**Noodzaak voor natuurherstel en bescherming**
De Fochteloërveenweg doorkruist een kwetsbaar hoogveengebied met unieke natuurwaarden. Al geruime tijd is bekend dat de weg leidt tot:

- Verdroging van omliggende veencompartimenten, doordat waterafvoer via bermsloten wordt versneld en het toekomstbestendige peilbeheer wordt belemmerd;
- Barrièrewerking voor flora en fauna zoals amfibieën, reptielen en kleine zoogdieren maar ook voor kraanvogelkuikens;
- Verkeersslachtoffers, met name onder beschermde diersoorten zoals ringslangen;
- Geluids- en lichtverstoring van kwetsbare flora en fauna.

De afsluiting en toekomstige herinrichting van de weg is noodzakelijk om hydrologisch herstel mogelijk te maken en daarmee een voorwaarde voor het realiseren van instandhoudingsdoelen van Natura 2000. De weg ligt midden in een complex systeem van compartimenten met ieder een eigen waterhuishouding. Wanneer de inrichting en het gebruik van de weg ongewijzigd zouden blijven, is robuust natuurherstel niet uitvoerbaar. Het recent in uitvoering zijnde en tot nu toe geslaagde kadeherstel en de aankoop van omliggende percelen ondersteunen deze inzet.

**Bijdrage aan een gezonde leefomgeving en beleving**
De afsluiting en herinrichting draagt niet alleen bij aan ecologie, maar ook aan de kwaliteit in de regio. Minder verkeer betekent minder geluidsoverlast, schonere lucht en meer rust in het gebied – in lijn met het streven naar een prettige en gezonde leefomgeving. Daarnaast biedt het kansen om de weg opnieuw in te richten als *boulevard*, met ruimte voor fietsers, (rolstoel)wandelaars, vogelaars en rustzoekers.

Uit onderzoek naar de bezoekersbeleving blijkt dat 83% positief staat tegenover de afsluiting. De waardering van het gebied is gestegen van een 8,1 in 2021 naar een 8,5 in 2024. Wandelen, fietsen en natuurbeleving zijn de meest gewaardeerde vormen van recreatie. De natuur wordt daarbij als belangrijkste reden genoemd om het gebied te bezoeken.

**Beleidsmatige onderbouwing: Beleidsbrief Economie 2025-2030**
De afsluiting en herinrichting past binnen de beleidsdoelen in de beleidsbrief Economie 2025-2030, omdat er sprake is van slimme groei: "*toerisme is niet een doel maar een middel voor de inwoners zodat gastvrijheid een bijdrage kan leveren aan een prettige en gezonde leefomgeving, behoud van natuur- en cultuurerfgoed en toekomstbestendige banen*".

Wat slimme groei precies inhoudt, verschilt per locatie. Op locaties waar de druk van recreatie en toerisme groot is, of in dit geval de druk van verkeer groot is, zijn passende maatregelen op zijn plaats om balans te houden en om Fryslân een mooie gastvrije bestemming te laten zijn voor bezoekers en inwoners.

De afsluiting en herinrichting van de Fochteloërveenweg draagt bij aan:

- Dagrecreatieve netwerken: verbetering van kwaliteit, spreiding en veiligheid van recreatieve infrastructuur;
- Behoud van natuur- en landschapswaarden: bescherming van flora, fauna en historische waarden;
- Slimme groei: meerwaarde creëren voor inwoners én bezoekers door balans tussen beleving, bescherming en bereikbaarheid;
- Prettige leefomgeving: rust, veiligheid en natuurkwaliteit staan centraal in een toekomstbestendig recreatief aanbod.

Door in te zetten op kwaliteit en het behouden van de natuurlijke kernkwaliteiten van het Fochteloërveen, sluit deze maatregel aan bij het toekomstgerichte economische beleid van de provincie. De afsluiting en herinrichting is daarmee niet alleen een ecologische, maar ook een economische investering in de langetermijnwaarde van het gebied als onderdeel van "Gastvrij Fryslân".

De beoogde herinrichting van de weg is een voorbeeld van hoe natuurontwikkeling, recreatieve kwaliteit en regionale spreiding van recreatie en toerisme elkaar kunnen versterken.

**Samenwerking in proces en uitvoering**
Wij waarderen het dat uw college als bevoegd gezag, samen met Natuurmonumenten en andere stakeholders, het participatieve proces rond de toekomstige inrichting van de Fochteloerveenweg heeft opgepakt.

De provincie Fryslân is nauw betrokken als Natura 2000-bevoegd gezag en als financieel partner. Binnen het Programma Natuur dragen wij bij aan de herstelmaatregelen met een bedrag van € 6 miljoen. Daarnaast is een bijdrage van ruim € 100.000,- beschikbaar gesteld voor planvorming rond de opheffing van de weg als barrière.

De ontwikkeling van meerdere richtinggevende scenario's en de monitoring van verkeer, ecologie en beleving, vormt ons inziens een zorgvuldige en transparante basis voor besluitvorming. Het uiteindelijke voorkeursscenario dient in de volgende fase uiteraard nog wel gezamenlijk uitgebreid getoetst te worden aan de geldende wet- en regelgeving, waaronder natuurwetgeving. Dit is een vanzelfsprekend onderdeel van de verdere samenwerking en een zorgvuldige besluitvorming.

**Tot slot**
De geplande themabijeenkomst met uw gemeenteraad op 18 november en de daaropvolgende besluitvorming in januari 2026 vormen belangrijke momenten in dit proces. De provincie Fryslân roept uw college op om, bij de besluitvorming van de toekomstige inrichting van de Fochteloërveenweg, het belang van natuurherstel, recreatieve beleving en beleidsdoelstellingen, zoals vastgelegd in de Beleidsbrief 2025-2030, nadrukkelijk te betrekken.

Wij vertrouwen erop dat wij gezamenlijk kunnen blijven optrekken in het realiseren van een veerkrachtig, toegankelijk, natuurlijk en natuurrijk Fochteloërveen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

drs. ing. J.J. Algra, secretaris



Ons kenmerk: 02427661